

Webinar Kerkdiensten na de lock-down II

Mr Dick Alblas

advocaat Vos & De Lange Advocaten

Mr Peter Raven

specialist arbeidsrecht Kenniscentrum Arbeidsrecht

Theologische Universiteit Apeldoorn – 14 juli 2020

Programma

- I. Noodwet en grondrechten
- II. Protocollen in de praktijk
- III. UBO registratieplicht per 27 september
- IV. Vragenronde

I. Noodwet en grondrechten

- Misverstanden - communicatie
- Inhoud noodwet
- Voorlopige beoordeling

Communicatie

- Vragen Mr C.G. van der Staaij (SGP) aan de minister president en de minister van VWS:

<https://youtu.be/RuIHbmy64LQ>

Communiqué religie organisaties

- Delen de doelstellingen overheidsbeleid bescherming kwetsbare medemens en voorkomen overbelasting zorg
- Bevorderen in eigen kring naleving geldende richtlijnen ten behoeve van de gezondheid
- Protocollen die aansluiten bij diversiteit aan overtuigingen en tradities – verantwoorde opstart erediensten
- Beroep op minister van eredienst om te blijven toetsen of maatregelen nog proportioneel zijn
- Organisaties blijven beschikbaar voor overleg

Artikel 6 Grondwet

1. Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
2. De wet kan ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Tijdelijke wet maatregelen covid-19

- Wetsvoorstel 13 juli 2020 naar de Tweede Kamer gezonden
- Memorie van Toelichting
- Advies Raad van State

Doelstellingen van de wet

1. Bieden van een noodzakelijke wettelijke grondslag voor de inbreuk op grondrechten door de coronamaatregelen
2. Het duidelijker beleggen van verantwoordelijkheden in de aanpak van de crisis
3. Versterken van de democratische controle op de maatregelen

Inperking grondrechten

- Inbreuk op grondrechten vergt wettelijk basis (legaliteit)
- Inbreuk vergt kenbaar, voorzienbaar en legitiem doel (obv democratische legitimatie en controle)
- Niet verdere inbreuken dan strikt noodzakelijk (afweging tussen grondrechtelijk en andere vitale belangen) – noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit

Belangenafweging

RvS:

De overheid heeft enerzijds de grondrechtelijke verplichting om de gezondheid en het leven van burgers te beschermen en mag anderzijds bij het nemen van de daarvoor noodzakelijke maatregelen met het beperken van grondrechten en het ingrijpen in andere zwaarwegende publieke, maatschappelijke en economische belangen niet verder gaan dan strikt noodzakelijk

Positie van kerken in de Wpg

- Wetsvoorstel beoogt aanpassing van de Wpg
- Beperkingen van groepsvorming gelden niet in het kader van belijden van godsdienst of levensovertuiging (art. 58g lid 2 onder c en d Wpg)
- Wel kunnen veilige afstandsnorm en hygiënevoorschriften worden gesteld (art. 58f en j Wpg)
- Definitie besloten plaats uitgebreid – discrepantie met definitie gebouw in de Wpg

Positie van kerken in de Wpg

- Predikanten en geestelijk verzorgers etc ('geestelijke bedienaren') uitgezonderd van de afstandsnorm (art. 58f lid 3b Wpg)
- Zorgplicht voor degene die bevoegd zijn en zeggenschap hebben over besloten plaatsen (art. 58l Wpg)
- Burgemeester kan waar nodig aanwijzingen geven, indien zorgplicht niet wordt nageleefd art. 58n Wpg)

'Gebouwen' ook 'kerkgebouwen'?

- art. 1 sub s Wpg!
- *gebouw*: elk bouwwerk dat een overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt, **met uitzondering van** bouwwerken ten behoeve van het belijden van godsdienst of levensovertuiging
- Bij Wpg ('oud') moet het gaan om een gebouw waarin besmetting is geconstateerd (art 47 Wpg)

Besloten plaats

- Een andere dan openbare of publieke plaats en een daarbij behorend erf, met inbegrip van gebouwen en plaatsen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Grondwet
- Advies Raad van State zwijgt over de positie van de kerken (bijv. geen opmerkingen over besloten plaats / gebouw..)

Voorlopige beoordeling

- Positie kerken in de Wpg een lastige hobbel
- Overheid is ambivalent, enerzijds respecteren anderzijds toch kunnen optreden – dun lijntje
- In 2^e en 1^e Kamer nog goed spreken over de keuzes die in de wet worden gemaakt
 - inperkingen noodzakelijk?
 - maatregelen minister / ingrijpen burgemeester
 - besloten plaatsen – inconsistentie in de wet
 - geestelijke verzorging in zieken-/verpleeghuizen onvoldoende geborgd
- Zorgplicht – neem uw verantwoordelijkheid want u krijgt de wet die u verdient

2. Protocollen in de praktijk

- Maatregelen overheid en adviezen RIVM
- Praktische aspecten
 - Triage
 - Placering
 - Ventilatie
- Protocollen kerken

Tot 1 juli

30/100 kerkgangers exclusief medewerkers

Medewerkers zijn de mensen die noodzakelijk zijn voor het organiseren van erediensten.

predikant, ouderling, diaken, muzikanten, coördinatoren, technici, de koster.

Medewerkers wel in verhouding tot aantal toegestane bezoekers.

Na 1 juli - maatregelen overheid

Regels binnen

- U houdt binnen altijd 1,5 meter afstand.
- Bij ruimtes binnen mogen maximaal 100 mensen bij elkaar komen.
Personeel telt niet mee.
- Meer dan 100 mensen mag.
Maar alleen als u een plek reserveert.
En u krijgt een gezondheidscheck.

Maatregelen overheid

- **Regels buiten**
- U houdt buiten altijd 1,5 meter afstand.
- Bij ruimtes buiten mogen 250 personen bij elkaar komen.
Personeel telt niet mee.
- Meer dan 250 mensen mag op plekken met vaste zitplaatsen. U reserveert een plek.
En u krijgt een gezondheidscheck.

Maatregelen overheid

Uitzonderingen op de 1,5 meter afstand

Er gelden uitzonderingen op de 1,5 meter afstand voor kinderen en jongeren:

- Mensen uit 1 huishouden hoeven bij elkaar geen 1,5 meter afstand te houden.
- Kinderen tot en met 12 jaar hoeven geen 1,5 meter afstand te houden van anderen.
- Jongeren tot 18 jaar hoeven bij elkaar geen 1,5 meter afstand te houden. Ze moeten wel 1,5 meter afstand houden van volwassenen.

Kerken na 1 juli

- In principe onbeperkt aantal in de kerkdiensten, mits
 - ✓ 1,5 meter afstand onderling kan worden gehouden en
 - ✓ Triage vooraf (= gezondheidscheck)
 - ✓ Reserveren wanneer u meer dan 100 mensen wilt ontvangen of reserveren wanneer u de 1,5 meter afstand niet vooraf kunt waarborgen
 - ✓ Vaste zitplaatsen (gezinnen mogen zonder 1,5 meter bij elkaar)
- Zonder triage *binnen*, maximaal 100 personen
- Zonder triage *buiten*, maximaal 250 personen
- 1,5 meter afstand geldt ook voor buiten
- > 250 mensen buiten, reservering verplicht

Triage

- Heeft u of een van uw gezins- of huisgenoten op dit moment koorts en/of benauwdheidsklachten?
- Heeft u het nieuwe coronavirus gehad en is dit afgelopen 7 dagen vastgesteld (mbv laboratoriumtest)?
- Heeft u een huisgenoot of gezinslid met het nieuwe coronavirus en heeft u de afgelopen 14 dagen contact met hem of haar gehad terwijl hij of zij nog klachten had?
- Bent u in quarantaine omdat u direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe virus is vastgesteld?

Quarantaine versus isolatie

- In de praktijk bestaat misverstand over quarantaine en isolatie
- Isolatie wil zeggen dat iemand het coronavirus heeft, afhankelijk van de ernst van de ziekteverschijnselen en de besmettelijkheid, thuis of in het ziekenhuis in isolatie wordt gehouden – GGD monitort de isolatie
- Quarantaine wil zeggen dat iemand in contact is geweest met iemand die het virus heeft en thuis moet blijven gedurende de incubatietijd van het virus van veertien dagen. Niet ziek na 14 dagen – uit quarantaine

Zingen

- Voor koren extra aandachtspunten RIVM
 - Triage
 - Presentielijsten geadviseerd tbv bron- en contactonderzoek GGD
 - Tussen elke zanger 1,5 meter afstand en bij voorkeur in zigzagformatie opstellen
 - Ruimten waarin wordt gezongen moeten 24 uur per dag geventileerd worden
 - In pauze (circa 10 minuten ventileren) en na afloop ventileren
- DWA ventilatietool:
<https://eerstehulpbijventilatie.nl/ruimte-berekening-co2/>

Onderzoek naar risico's zingen

- RIVM - op dit moment onduidelijk of aerogene verspreiding een relevante rol speelt bij de verspreiding van het virus
- Onderzoek dat mogelijkheid van aerogene transmissie in gesloten ruimten onderschrijft
- Op dit moment geen nieuw bewijs
- Mogelijk hoge attack rate door frequent en langdurig (risico)contact/ sociale interactie < 1,5 meter en / of druppelvorming door meerdere besmette zangers tegelijkertijd, in een gesloten of niet goed geventileerde ruimte.

Advies RIVM

- Omdat het het meest aannemelijk is dat SARS-CoV-2 zich bij zingen, net als bij hoesten, niezen of luid praten, via druppelinfectie verspreidt, kan ook bij zingen de meest effectieve afstand voor het voorkomen van druppelinfectie (1-2 meter) worden geadviseerd
- Tussen elk koorlid moet in ieder geval minimaal 1,5 meter afstand zijn, eventueel niet achter elkaar maar in een zigzagformatie.
- Rekening houdend met eventuele aerogene verspreiding bij koorzang zouden er uit voorzorg extra maatregelen t.a.v. ventilatie (binnen) geadviseerd kunnen worden, naast de gebruikelijke preventieve adviezen

Ventilatie richtlijnen

- minimaal huidige normen voor ventilatie in het Bouwbesluit en hanteer de geldende landelijke richtlijnen voor ventileren van verblijfsruimtes in gebouwen
- Ventileren = voortdurend verversen van lucht via natuurlijke ventilatie (bijvoorbeeld roosters of kieren) of via mechanische ventilatie (ventilatiesysteem)
- Luchten (spuien) betekent dat in een gebouw ramen, luiken of deuren zo tegen elkaar open gezet worden dat er een flinke luchtstroming of -circulatie door de ruimte ontstaat. Tijdens luchten geen mensen in de ruimte

Ventilatie richtlijnen

- Airconditioning, ventilatoren, klimaatregeling gebouw: Vermijd zo veel mogelijk het recirculeren (bijv. via airconditioningapparaten of ventilatoren) van de lucht in de ruimte.
- Airconditioningsystemen die buitenlucht aanzuigen en deze lucht koelen voordat het in de binnenruimte komt, kunnen worden gebruikt.
- Gebouwgebonden klimaatregelingsystemen (HVAC: heat, ventilation and airconditioning) die goed worden onderhouden en voldoen aan het Bouwbesluit hoeven niet te worden uitgezet of aangepast

Advies

- Vraag degelijk advies over de geschiktheid van de ruimte en de geschiktheid van de ventilatie
- Inmiddels hebben ondernemingen innovatieve apparatuur ontwikkeld die het ventileren van ruimten (i) verbeteren en (ii) de lucht schoner maken

Grondslag protocollen

- Basisregels – obv maatregelen overheid / adviezen RIVM
- Gebruiksplan
 - Verantwoordelijkheid kerkenraden / gemeenten
 - Duidelijke en hanteerbare afspraken
 - Toetsbaar en reconstrueerbaar
- Kerken, predikanten, kerkelijk werkers, vrijwilligers en bezoekers houden zich aan de afspraken
- Zie dienstencentra, PKN, CGK

Uitvoering

- Instellen 'crisis-team'
- Aanstellen coördinatoren
- Reserveringsstelsiem
- Instructie triage
- Instructie placering
- In gebouw: desinfecterende middelen, looproutes, gebruik in-/uitgangen
- Hygiëne en veiligheid: reinigen / hoe vaak reinigen stoelen / deürklinken / lessenaar / microfoons
- Afspraken gebruik toiletten
- Afstand houden

Sacramenten

- Avondmaal – mogelijk mits aan voorschriften voldaan
 - (bij voorkeur) brood zelf van schaal afnemen
 - wijn in persoonlijke bekertjes
- Doop – mogelijk mits aan voorschriften voldaan, predikant hoeft geen 1,5 meter in acht te nemen. Doopwater sprenkelen, niet terug laten vloeien in doopvont
- Zegenen – predikant hoeft geen 1,5 meter in acht te nemen

NB: omschrijven in gebruiksplan

Kinderopvang

- Kinderen beneden 18 jaar, geen 1,5 meter afstand
- Begeleiders ten opzichte van de kinderen eveneens geen 1,5 afstand
- Afstand kinderen overige volwassenen wel 1,5 meter afstand
- Regel in- en uitgangen
- Beperk 'verkeer' bij brengen en halen
- Houd gescheiden stromen aan

AVG

- Uitgangspunt bescherming van persoonsgegevens
- AVG protocol gemeente (moet er zijn!)
- Gezondheidsgegevens zijn bijzondere persoonsgegevens
- In principe verbod op verwerking
- Uitzondering wanneer wettelijke verplichting of wettelijk toegestaan of toestemming betrokkene
- Toestemming geldt hier niet ivm drang: wel / niet naar binnen

AVG

- Antwoord op gezondheidsvragen mag je niet registreren
- De gezondheidscheck mag je niet digitaal voorafgaand doen
- Zo mag je niet zomaar iemands temperatuur meten
NB: meten temperatuur is geen betrouwbare controle
vlgs RIVM

3. UBO registratieplicht

- Achtergrond – voorkomen en bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme
- Internationale druk vanaf eind jaren '80
- FATF – 37 landen en 2 regio's
- Aanbevelingen voor landen
- Europese Unie – AML/CFT guidelines
- 4^e antiwitwasrichtlijn – implementatie UBO register in de lidstaten

UBO

- Ultimate beneficial owner
- Uiteindelijk belanghebbende
- Eigendom / zeggenschap
- Definitie in artikel 10a Wwft:

De natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een vennootschap of andere juridische entiteit

UBO – Uitvoeringsbesluit Wwft

Art 3 Uitvoeringsbesluit Wwft

b. in het geval van een kerkgenootschap als bedoeld in artikel 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek:

- 1°. natuurlijke personen die bij ontbinding van het kerkgenootschap als rechtsopvolger in het statuut van het kerkgenootschap zijn benoemd; of
- 2°. indien na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen van de personen, bedoeld in subonderdeel 1°, is achterhaald, of indien er enige twijfel bestaat of een persoon als bedoeld in subonderdeel 1° de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, **de natuurlijke personen die als bestuurder staan vermeld in het eigen statuut, of zo mogelijk als bestuurder staan genoemd in de documenten van de kerkelijke organisatie;**

UBO register in Handelsregister

Artikel 15a

- a. Burgerservicenummer
- b. Fiscaal identificatienummer (buitenlandse entiteit)
- c. Naam, geboortenaam en geboortejaar, de woonstaat en de nationaliteit
- d. Geboortedag, de geboorteplaats, het geboorteland en het woonadres
- e. De aard van het door de UBO gehouden belang en de omvang van dit belang

Deponeren

- Belang? 0 of totale vermogen?
- Afschriften van de documenten op grond waarvan de gegevens a. t/m d. zijn geverifieerd
- Afschriften van de documenten behoren bij de algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorieën, waaruit de aard en omvang van het economische belang, bedoeld in e. blijken

Up to date houden

- Entiteiten zijn verplicht de UBO gegevens bij te houden en de bescheiden zijn toereikend, accuraat en actueel
- Instellingen die meldingsplichtig zijn voor de Wwft, zoals banken, accountants, belastingadviseurs, notarissen en advocaten dienen eventuele discrepanties tussen de gegevens die zij hebben van de entiteit en de gegevens in het UBO register te melden aan het Handelsregister

Inzage UBO gegevens

- UBO uittreksel op te vragen via de Kamer van Koophandel a 2,50 euro
- Op uittreksel komen de gegevens met uitzondering van onder a, b en d
- Dus alleen naam, geboortjaar, de woonstaat en de nationaliteit en het door de UBO gehouden belang worden openbaar
- FIU, aangewezen bestuursorganen en handhavingsautoriteiten kunnen alle gegevens en afschriften van de documenten opvragen bij de KvK
- UBO's hebben recht op inzage wie gegevens heeft opgevraagd, m.u.v. de gegevens die door de FIU en andere bestuursorganen en handhavingsautoriteiten zijn opgevraagd

UBO en grondrechten

- Advies Raad van State – UBO registratie niet in strijd met fundamentele mensenrechten, w.o. vrijheid van godsdienst
- Afscherming mogelijk na onderzoek justitiële autoriteiten – zware eisen!

UBO en handhaving

- Minister van Financien kan last onder dwangsom opleggen om alsnog volledige en juiste registratie te bewerkstelligen
- Minister van Financien kan een bestuurlijke boete opleggen bij handelen in strijd met verplichting uit de Handelsregisterwet (artikel 47) of het niet juist of onvolledig registreren (artikel 19)
- Bestuurlijke boete is maximaal 21.750 euro
- NB: geldt voor de kerkgenootschappen, maar ook voor de UBO wanneer hij zijn gegevens niet verstrekt of niet de juiste gegevens verstrekt aan de entiteit

UBO register per 27 september

- Invoeringswet – wijzigingen handelsregisterwet en Wwft 27 september 2020 van kracht
- UBO register voor reguliere entiteiten gerealiseerd
- UBO register voor kerkgenootschappen nog niet gereed
- Kamer van Koophandel komt zo spoedig mogelijk met nadere informatie wanneer het registreren van UBO's door kerkgenootschappen mogelijk is
- NB: verzamel alvast te registreren gegevens

Samenvatting (1)

- Aanpassingen Wpg - inconsistenties
- Inperkingen op deze schaal noodzakelijk?
- Uitgangspunt is (wederzijdse) zorgplicht
- Corona-maatregelen niet zozeer 'moeten', maar 'willen'
- Verantwoordelijkheid kerkenraad
- Verantwoordelijkheid gemeenteleden

Samenvatting (2)

- Denk aan ventilatie en laat u adviseren
- Goede protocollering dienstencentra
- Pas op voor overdaad regels
- Houd het praktisch en hanteerbaar

- UBO – registratieplicht – impact
- Gaat in per 27 september – zodra meer bekend KvK melden wij dat

Masterclass kerkrecht

- Najaar / voorjaar 2020-2021
- 5 avonden / ochtenden Apeldoorn / Gouda
- Programma
 - Grondslagen en kenmerken van het kerkrecht
 - Rechtsposities binnen de kerk
 - Geschilbeslechting in de kerk
 - Onderzoek binnen de kerk
 - Vergelding, vergoeding en vergeving
 - Pastoraat rond geschilbeslechting

De praktijk!

Wij zijn benieuwd naar uw praktijkervaringen en nodigen u van harte uit die met ons te delen.

U kunt dit doen via:

- congres@kenniscentrumarbeidsrecht.nl
- webinar@vdladvocaten.nl

- Van harte aanbevolen. Dank bij voorbaat!

Wilt u meer weten?

KCA: <https://kenniscentrumarbeidsrecht.nl/>

Peter Raven p.raven@kenniscentrumarbeidsrecht.nl

Vos & De Lange Advocaten: <http://www.vdladvocaten.nl/>

Dick Alblas: dalblas@vdladvocaten.nl

Zie verder ook de websites van de Landelijke Diensten Centra (CGK / PKN etc)

Dank voor uw aandacht!